

63. DUBROVAČKE LJETNE IGRE

Raznovrsni visokovrijedni ostvaraji

O cjenjivački sud Nagrade *Orlando* na početku obrazloženja dodjele Nagrade Francuskim puhačima opravdano je naznačio da je glazbeni program ovogodišnjih igara „u novije doba možda najšarolikiji i najraznovrsniji glazbeni raspored, u kojemu je svatko, od dobrodušnih laika, preko obične publike i ljubitelja glazbe do najstrožih specijalista mogao pronaći svoj dio kolača“. No osim naglasaka raznovrsnosti i šarolikosti, u središtu je naše pozornosti vrijednost i umjetnički dozeji. A njih je doista bilo, i to u najvažnijim aspektima.

■ Dvije posebne senzacije

Igre su glazbenim programom ostvarile vrhunce kakvi se pamte iz njihova *zlatnog doba*.

Imale su dva nadasve *posebna događaja*. Gostovanje jednog od najvažnijih svjetskih glazbenih umjetnika, dirigenta i pijanista Daniela Barenboima, koji je doduše imao samo klavirski recital u Kneževu dvoru, ali zbog kojeg se u Dubrovniku sjatilo mnoštvo znatiželjnika, pa novinara i onih koji posebno prate takva velika događanja i obvezni su dio *glamura*. Barenboimov dolazak imao je značenje nekadašnjih *rihterovskih* nastupa u Kneževu dvoru. Njegov koncert donio je predaju glazbene umjetnosti kakva se znala nekada i dala je uvjeriti da se glasovir vrhunski još svira kao i prije pola stoljeća, da i danas može kraljevati pijanizam profinjene plemenitosti, iskrena iskaza i nadasve muzikalna tumačenja. Studija Schubertova glasovirskog bogatstva i predaje ljepote u toj fino, filigranski razrađenoj glazbenoj poetici ono je što je tom jedinstvenom događaju dalo značenje vrhunskog vrijednosnog prinosa. Stoga i mi ovdje još posebno naglašavamo Barenboimovo gostovanje u dodatno akcentuiranu tekstu.

Glamurozno gostovanje bilo je i ono Zbora Kraljevskog koledža iz Cambridgea. Posebnost šarma muziciranja samo pjevača (od osnovnoškolskog do studentskog uzrasta), koji već stoljećima njeguju tradiciju akademskog zbornskog pjevanja, bio je novi izazov za onu posebnost koju Dubrovnik pamti iz proteklih tzv. *zlatnih* godina. Šteta je jedino da su engleski zboristi bili u Dubrovniku gotovo istovremeno s Barenboimom. Ili zapravo nije, jer je to omogućilo da se u nekoliko dana boravka pribiva zaista svjetskoj atraktivnosti.

Uz ta dva glamurozna gostovanja glazbeni program imao je i nekoliko dosegnutih vrhunca visoke vrijednosti koji se kod neupućenih

Les vents français, francuski puhači sviraju u Kneževu dvoru

nisu očekivali. Ponajprije gostovanja francuskih umjetnika, pijanista Pierre-Laurenta Aimarda i Les vents français, puhačkog kvinteta s kojim je svirao i naš kornist Radovan Vlatković. Vrhunski uigrani sastav švicarsko-francuskih svirača puhača oduševio je programom francuske (Ibert, Ravel, Milhaud, Taffanel), američke (Barber) i austrijske (von Zemlinsky) glazbe, odigranim iskreno, vješto i predano, kao primjer francuske puhačke škole (isti su program tri dana poslije svirali i na Edinburškom festivalu).

Posebnost pijanizma Pierre-Laurenta Aimarda osobito je privukla pozornost njegovim tumačenjem Debussyja. Vrhunski pijanistov ekspresionizam gotovo mimički prati svoj svirački iskaz. Svirao je cjelokupnu zbirku Debussyjevih preludija iz druge knjige preludija te Franza Liszta i osobito uvjerljivo Oliviera Messiaena.

■ Barokni ukrasi...

Nižući samo ono najvrednije valja istaknuti i dva barokna koncerta. Privlačniji i šarmantniji bio je onaj venecijanski od freiburškog. Venecijanski barokni orkestar i izvrsni violinist Giuliano Carmignola dali su sastavu orkestra u kojem je uz gudače i lutnja i čembalo profinjeniju obojenost koja je mamila izvrsnim izvedbama Vivaldijeve glazbe, atraktivna *Četiri godišnja doba*.

Freiburški barokni orkestar plijenio je pozornost izvrsnošću, no manje je šarmirao jer su ipak

svirali maga Bacha, i to četiri orkestralne suite koje ipak traže mnogo više točnosti i pedantnosti s malo prilika za šarmantno muziciranje. No valja odati priznanje odličnoj glazbenoj ekipi koju vodi violinist Gottfried von der Goltz.

■ ... i ostale atrakcije, pa i manje sjajne

Nizanju atrakcija valja dodati vrlo primjeren početni koncert Zagrebačke filharmonije predvođene Dmitrijem Kitajenom. Uz izvrsnu Zagrebačku filharmoniju briljirala je opet Monika Leskovaer svojim violončelističkim prinosom u Čajkovskijevim *Rokoko varijacijama*. Tri koncerta privlačna po odazivu brojne publike i najavljanja kao senzacija nisu mjerljiva s navedenima istim mjerilima jer su uz ostalo ovisna i o razglasu koji ih je posredovao.

To je završna parada Opera gala nakon koje je spušten barjak Libertas i zatvorene Igre. Inva Mula i Leo Nucci s orkestrom Slovenske filharmonije predvođeni Ivanom Repušićem (koncert realiziran s Ljubljanskim festivalom, gdje je i ponovljen dva dana nakon Dubrovnika), ostvarili su atraktivnu priredbu tzv. *stadionskog pjevanja* opernih ulomaka, objektivno neusporedivu s ranije navedenim koncertima.

Dva koncerta održana na istom mjestu – Taraci tvrđave Revelin – unatoč glamuroznom imidžu izvođača također nisu usporedivi s najvrednijim glazbenim dosežima, premda su najavljanja

kao vrhunski prilozima. Violinist Nigel Kennedy s poljskim jazz-kvartetom i harmonikaš Richard Galliano s Piazzola Forever Septetom pokazali su tek svoju sviračku izvrsnost koja nije imala istinski umjetnički izvodački ostvaraj.

37. nagrada *Orlando*, koju već dvadesetu godinu dodjeljuje HRT, pripala je većinom glasova ocjenjivačkog suda puhačkom kvintetu Les vents français koji čine flautist Emmanuel Pahud, oboist François Leleux, klarinetist Paul Meyer, fagotist Gilbert Audin te naš kornist Radovan Vlatković za koncert u Atriju Kneževa dvora 12. kolovoza.

MILJENKO JELAČA

Hrvatski ljetni festivali

Uz velike festivale, kakve su Dubrovačke ljetne igre, duž Jadrana održavaju se svake godine i sve brojniji *mali* festivali, ljetne priredbe, najčešće nazivani *ljeta* (s dodatkom geografskoga naziva koji im pripada), i to kako u obalnim turističkim središtima tako i na otocima.

Za minulo ljeto odlučili smo popratiti dva najstarija i najdugotrajnija festivala.

Dubrovačke ljetne igre (63) i pet godina mlade Splitsko ljeto (58) godinama su bili u središtu ljetnog zanimanja jer su zaista bili važni kulturni događaji.

Dubrovačke ljetne igre još održavaju nekadašnji status, dok je Split znatno sadržajno (a i novčano) ograničen i sveden u skromni okvir.

Tim dvama najstarijim festivalima u ovom pregledu pridružili smo Osorske glazbene večeri ne samo stoga što su (u lipnju 2011), odlukom Ministarstva kulture, svrstane u pet nacionalnih kulturnih festivala nego više stoga što je to ljetni primorski festival s posebno naglašenim zanimanjem za domaće glazbeno stvaralaštvo.

Od svih preostalih kulturnih ljeta što se odvijaju u gotovo svakom dobro organiziranu turističkom mjestu na jadranskoj obali ili na otocima, pozornost ide istarskom Dvigradu, kako zbog njegova prvog malog jubileja, desete obljetnice održavanja, tako i zbog prepoznatljiva sadržaja, programskog određenja koje mnogi festivali i *ljeta* nemaju ili su imali, ali su ih počeli gubiti. (M. J.)